

Inspreektekst

Commissie Natuur, Landbouw, Water en Milieu op 29 oktober 2018 Agendapunt 4a: Programma Natuurontwikkeling 2019-2023

Geachte commissie,

Mijn naam is Ron Sman. Ik vertegenwoordig zes vrijwilligersorganisaties die zich inzetten voor het beheer van de Zaanse veenweidegebieden, namelijk de polder Westzaan, het Oostzanerveld, het Wormer- en Jisperveld, de Kalverpolder en de Krommenieër Woudpolder. Onze zes vrijwilligersgroepen tellen bij elkaar rond 300 vrijwilligers. Zij zijn actief bij het beheer van veenmosrietlanden, weidevogels en houten weidemolentjes.

Over het beheer van veenmosrietlanden wil ik het met u hebben. Er komen zeldzame planten en dieren voor zoals ronde zonnedauw, orchideeën, brakwater planten en noordse woelmuis. Diverse soorten zijn bedreigd en staan op de Rode Lijst. Maaien en afvoeren van riet is hierbij essentieel voor de biodiversiteit. Vandaar dat de meeste veenmosrietlanden via Natura-2000 wettelijk zijn beschermd en in stand moeten worden gehouden.

Laat ik maar met de deur in huis vallen: deze veenmosrietlanden staan aan meerdere bedreigingen bloot, zo leren verkenningen die zijn uitgevoerd. Ongeveer de helft van de veenmosrietlanden takelt af. Vooral particuliere percelen zijn tussen wal en schip gevallen. De instandhoudingsdoelstellingen van Natura-2000 worden hier niet gerealiseerd.

Als u ons zou vragen wat de oorzaken van deze terugval zijn, dan staat onvoldoende beheer bovenaan. Er is te weinig aandacht voor exoten zoals appelbes die inheemse planten verdringen. Door verdroging en stikstofuitstoot neemt verruiging steeds meer toe. Na de opheffing van Vrijwillig Landschapsbeheer Noord-Holland in 2003 zijn gaten geslagen in het beheer.

Deze problematiek vraagt dringend om oplossingen. De herstelprogramma's voortvloeiend uit de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) bieden slechts gedeeltelijk een oplossing. Ook het provinciale programma 'Betrekken bij Groen' biedt geen oplossing, omdat dit niet is gericht op beheer.

Wat zou de provincie als bevoegd gezag kunnen doen om het beheer in goede banen te leiden? Wij geven u de volgende aanbevelingen in overweging:

- 1) Veldonderzoek en onderhoudsinspecties minimaal 1x per 6 jaar uitvoeren. Achterstallig onderhoud en exoten moeten tijdig zichtbaar worden gemaakt. Dit is beslist geen overbodige luxe.
- 2) Een projectmatige aanpak van aantal urgente vraagstukken, te weten:
 - Riethopen, die jaarlijks alsmaar uitdijen, verwijderen en daarvoor een bestemming zoeken.
 - Ruimte creëren voor nieuwe, jonge verlandingsvegetaties.
 - Afplaggen van verdroogde en verzuurde veenmosrietlanden.
 - Afscheidingsslootjes of hekken herstellen om schade door beweiding te beperken.
 - Ontwikkelen en uittesten van effectieve beheermethoden tegen exoten.
 - Ontwikkelen van toegepast beheer voor het behoud van brakke rietzomen met lepelblad en heemst.Betrek ook veenmosrietlanden van agrariërs bij deze projecten.
- 3) De organisatie van het vrijwillig landschapsbeheer in de Zaanstreek inhoudelijk en materieel versterken. Er behoefte aan een beheerregisseur op projectbasis voor de komende drie jaar. Wij zoeken praktische ondersteuning bij zaken die wij niet alleen kunnen oplossen.

Graag verlenen wij onze medewerking aan het uitwerken van dit advies.

Wij danken u voor uw aandacht en dat zeg ik namens,

Platform Zaanse Veenweidegebieden

Stichting Vrijwillig Natuur- en Landschapsbeheer Zaanstreek in oprichting

Bijlage: Pleidooi voor nieuwe initiatieven voor vrijwillig landschapsbeheer Zaanstreek-Waterland d.d. oktober 2018.

Voor meer informatie over onze vrijwilligersgroepen en tevens onze Platformleden kunt u terecht op:

- Stichting Kalverpolder, www.kalverpolder.nl
- Vereniging tot Behoud van het Ongeschonden Westzijderveld, www.obwzveld.nl
- Vogelbeschermingswacht Zaanstreek, www.vogelwachtzaanstreek.nl
- Stichting De Poelboerderij, www.poelboerderij.nl
- Stichting Vrienden van Het Oostzanerveld.
- Stichting Krommenieër Woudpolder, www.stichtingkrommenieerwoudpolder.nl